

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อหลักสูตร

- ๑.๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
 ๑.๒ ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ Certificate Program in Sangha Administration

๒. ชื่อประกาศนียบัตร

- ๒.๑ ชื่อประกาศนียบัตรภาษาไทย
 ๒.๑.๑ ชื่อเต็ม ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
 ๒.๑.๒ ชื่อย่อ ป.บส.
 ๒.๒ ชื่อประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ
 ๒.๒.๑ ชื่อเต็ม Certificate in Sangha Administration
 ๒.๒.๒ ชื่อย่อ Cert. In Sangha Admin.

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ก. ปรัชญาของหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยแห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณร และประชาชนทั่วไป

คณะสังคมศาสตร์ มีเป้าหมายชัดเจนที่จะสนองงานคณะสงฆ์ โดยการพัฒนาคุณลักษณะของพระสังฆาธิการ และครูสอนพระปริยัติธรรมที่พึงประสงค์ คือมีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้งเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในการที่จะพัฒนาตนเอง ที่สามารถศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อผลิตพระสังฆาธิการ และครูสอนพระปริยัติธรรมในระดับประกาศนียบัตร ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารกิจการคณะสงฆ์
๒. เพื่อผลิตพระสังฆาธิการและครูสอนพระปริยัติธรรมในระดับประกาศนียบัตรให้สามารถนำความรู้ด้านการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาพระพุทธศาสนาและสังคม
๓. เพื่อผลิตพระสังฆาธิการและครูสอนพระปริยัติธรรมในระดับประกาศนียบัตร ให้ผู้ศึกษิตนและสามารถนำหลักทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและสังคม
๔. เพื่อให้พระสังฆาธิการและครูสอนพระปริยัติธรรม ได้มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่สามารถศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาตรีได้

๕. เกณฑ์การเปิดสอน

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่มีความประสงค์จะเปิดสอนหลักสูตรนี้สามารถดำเนินการขออนุมัติโครงการเปิดสอนตามขั้นตอน คือ

- ๕.๑ ประสานงานกับภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ กองวิชาการ และกองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี เพื่อจัดทำโครงการเปิดสอนหลักสูตร
- ๕.๒ ขอความเห็นชอบในการเปิดหลักสูตรจากคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์

๖. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- ๖.๑ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรม ที่สอบได้ประโยค ๑-๒ ขึ้นไป และนักธรรมชั้นเอก หรือ
- ๖.๒ เป็นพระสังฆาธิการหรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่ได้รับการแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และเป็นผู้ที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป หรือ
- ๖.๓ เป็นพระภิกษุผู้มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และเป็นผู้ที่สอบได้นักธรรมชั้นเอกและสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป หรือ
- ๖.๔ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับประกาศนียบัตรตามที่สภาวิชาการเห็นชอบ

๗. ระบบการศึกษา

ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค (Semester Credit System) โดยแบ่งเวลาการศึกษาในปี การศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ คือ

ภาคการศึกษาที่หนึ่ง (First Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๖ สัปดาห์

ภาคการศึกษาที่สอง (Second Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๖ สัปดาห์

๘. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ๑ ปี หรือ ต้องไม่ต่ำกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่อย่าง มากไม่เกิน ๒ เท่าของระยะเวลาการศึกษาปกติของหลักสูตร

๙. การลงทะเบียนเรียน

กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ ๑ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต และในภาค การศึกษาที่ ๒ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต ส่วนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตให้ขึ้นอยู่กับ ความเหมาะสมของการจัดแผนการสอนของแต่ละแห่ง

๑๐. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ ปริญญาตรี โดยอนุโลม และโดยเกณฑ์ทั่วไปคือ

๑๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

๑๐.๒ นิสิตต้องมีเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้น

๑๐.๓ การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และ ค่าระดับ (Grade Point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (EXCELLENT)	A	๔.๐
ดีมาก (VERY GOOD)	B+	๓.๕
ดี (GOOD)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (VERY FAIR)	C+	๒.๕
พอใช้ (FAIR)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (QUITE FAIR)	D+	๑.๕
อ่อน (POOR)	D	๑.๐
ตก (FAILED)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือ ระดับ D

๑๐.๔ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติ คือ

- ก. สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรเข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่าระดับ ๒.๐๐
- ข. ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ค. มีความประพฤติดี
- ง. ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

๑๐.๕ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐

๖. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตร มี ๒๔ หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- ก. วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต
- ข. วิชาเลือก จำนวน ๖ หน่วยกิต

กลุ่มวิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

บส ๐๐๑	การปกครองคณะสงฆ์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๒	กฎหมายคณะสงฆ์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๓	พระสงฆ์กับภาวะผู้นำ	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๔	การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๕	การบริหารงานสาธารณูปการ	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๖	การบริหารศาสนสมบัติ	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๗	การบริหารงบประมาณ	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๘	สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๐๙	การบริหารงานธุรการ	๒(๒-๐-๔)

กลุ่มวิชาเลือก จำนวน ๖ หน่วยกิต

บส ๐๑๐	พระพุทธศาสนากับการศึกษาสงเคราะห์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๑	พระพุทธศาสนากับงานสังคมสงเคราะห์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๒	พระไตรปิฎกศึกษา	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๓	พุทธวิธีการสอน	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๔	ธรรมนิเทศ	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๕	พุทธศิลป์	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๖	เทศกาลและพุทธศาสนพิธี	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๗	พระพุทธศาสนากับสถานการณ์ปัจจุบัน	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๘	นวัตกรรมทางการศึกษา	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๑๙	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒(๒-๐-๔)
บส ๐๒๐	การศึกษาอิสระ	๒(๒-๐-๔)